

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12.05.1993, sp. zn. 1 Cao 46/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:1.CAO.46.1993.1

Číslo: 51/1994

Právní věta: Byla-li dávka důchodového zabezpečení přiznána jako dávka dobrovolná, třebaže se navrhovatelka domáhala přiznání dávky nárokové (případně i jen výplaty dávky jako dávky nárokové), náleží soudu přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení z toho hlediska, zda byly nebo nebyly splněny zákonné předpoklady pro přiznání dávky nárokové.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 12.05.1993

Spisová značka: 1 Cao 46/93

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění důchodové, Sociální zabezpečení

Předpisy: 99/1963 Sb. § 250q 100/1988 Sb. § 103

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51

Byla-li dávka důchodového zabezpečení přiznána jako dávka dobrovolná, třebaže se navrhovatelka domáhala přiznání dávky nárokové (případně i jen výplaty dávky jako dávky nárokové), náleží soudu přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení z toho hlediska, zda byly nebo nebyly splněny zákonné předpoklady pro přiznání dávky nárokové.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 12. 5. 1993, [1 Cao 46/93](#))

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze 17. 2. 1992 byla uvolněna navrhovatelce výplata invalidního důchodu od 8. 5. 1991 ve výši 1990 Kč měsíčně na základě povolení bývalého Federálního ministerstva práce a sociálních věcí s použitím ustanovení § 103 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí navrhovatelka namítala, že výplata invalidního důchodu jí byla zastavena v roce 1989, protože se bez povolení zdržovala ve Spolkové republice Německo, a nyní jí byla obnovena s použitím ustanovení § 103 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb., tedy výjimečně, s tím, že proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení není opravný prostředek přípustný. Rozhodnutí však v sobě obsahuje i faktický výrok o jejím zákonném nároku na důchod a

podléhá proto soudnímu přezkoumání. Navrhovatelka je přesvědčena, že má nárok na doplacení invalidního důchodu ode dne jeho zastavení, a to v každém případě, s ohledem na ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., alespoň za dobu tří let nazpět. Do Spolkové republiky Německo vycestovala z důvodů pro ni zcela psychicky neúnosné politické situace v tehdejší ČSSR. Svůj pobyt ve Spolkové republice Německo považovala za dočasný, protože věřila, že se jednou vrátí zpět. Z jí předložených dokladů je zřejmé, že je nadále trvale hlášena v městě P. v České republice, kde má s manželem byt. Od roku 1990 pobývá jak ve Spolkové republice Německo, tak i v České republice.

Krajský soud v Plzni opravný prostředek navrhovatelky odmítl s odkazem na ustanovení § 250p o.s.ř., že totiž napadá rozhodnutí, které přezkoumání soudem nepodléhá. Navrhovatelka se od 11. 8. 1986 zdržovala v cizině bez povolení československých úřadů. Mezi bývalou ČSFR a SRN nebyla smlouva o sociálním zabezpečení uzavřena. Důchod do Spolkové republiky Německo byl navrhovatelce uvolněn mimořádně bývalým Federálním ministerstvem práce a sociálních věcí podle ustanovení § 103 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb. v souladu s usnesením vlády bývalé ČSFR č. 284 pro řízení důchodového zabezpečení ve vztahu k cizině.

V odvolání navrhovatelka namítla, že u ní nešlo o "uvolnění důchodu do SRN", protože výplata důchodu byla a je jí poukazována na adresu jejího trvalého bydliště v České republice. V tomto svém trvalém bydlišti se zúčastnila jako občan tehdejší ČSFR parlamentních voleb v listopadu 1990.

Není proto správné tvrzení odpůrce, že měla trvalý pobyt ve Spolkové republice Německo. Ve Spolkové republice Německo šlo u ní jen o přechodný pobyt; trvalý pobyt měla a má ve městě P. v České republice.

Vrchní soud v Praze zrušil svým usnesením uvedené usnesení soudu prvního stupně a věc vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Z dávkového spisu navrhovatelky vyplývá, že jí byl od 25. 2. 1975 přiznán invalidní důchod 1245 Kč. Od května 1986 jí nebyl tento důchod vyplácen, protože se zdržovala ve Spolkové republice Německo. V průběhu roku 1990 navrhovatelka požádala, aby jí byl důchod zpětně vyplacen od jeho zastavení, protože po celou dobu na něj měla nárok. Orgán sociálního zabezpečení jí rozhodnutím ze 6. 8. 1990 uvolnil od 17. 4. 1990 výplatu invalidního důchodu. Rozhodnutím z 15. 10. 1990 jí však zastavil výplatu tohoto důchodu od 4. 11. 1990 pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 103 odst. 1, 2 zákona č. 100/1988 Sb. Rozhodnutím ze 17. 2. 1992 jí pak byla obnovena výplata invalidního důchodu od 8. 5. 1991.

Soud prvního stupně odmítl opravný prostředek, podaný navrhovatelkou proti tomuto rozhodnutí, s odůvodněním, že navrhovatelce byla obnovena výplata invalidního důchodu jako mimořádné řešení, povolené bývalým Federálním ministerstvem práce a sociálních věcí podle ustanovení § 103 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb., a toto rozhodnutí proto nepodléhá přezkoumání soudem.

S tímto závěrem soudu prvního stupně se odvolací soud neztotožňuje.

Jde o řešení otázky, zda soud může přezkoumávat rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, byla-li dávka přiznána jako dávka dobrovolná. Protože navrhovatelka se domáhala výplaty nárokové dávky invalidního důchodu a dávka jí byla obnovena jako dávka dobrovolná, přísluší soudu napadené rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení přezkoumat z toho hlediska, zda nebyly splněny podmínky pro přiznání dávky nárokové.*) Je tak třeba učinit podle části páté, hlavy třetí občanského soudního řádu**) a o opravném prostředku rozhodnout rozsudkem (§ 250q odst. 2 o.s.ř.), kterým soud rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení buď potvrdí nebo je zruší a vrátí věc orgánu

sociálního zabezpečení k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Odvolací soud proto napadené usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 221 o.s.ř.).

V novém rozhodnutí rozhodne soud prvního stupně i o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o.s.ř.).

Poznámky pod čarou:

*) Srov. č. 68/1971 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (str. 227).

***) zákona č. 99/1963 Sb. (ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 240/1993 Sb.)